

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona  
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája  
Bathány-utca 3. sz.

## Bécs és Budapest.

Bécsben beleszólt a válságba a külügyminiszterium lapja, a Fremdenblatt. Figyelmeztetést intéz a katolikus papsághoz, hogy jó lesz a népet csitítani, nem pedig izgatni az apostoli király, mint a magyar katolikus egyház legfőbb kegyura ellen. Ezzel, mondja a figyelmeztető, a katolikus egyház veszélyezteteti előjogait, mert eljátszák az apostoli király jóindulatát és így a magyar katolikus egyházat az iskolák államosítása sőt az egyházjavak szekularizációja veszedelmének teszik ki. Odajut a katolicizmus, ahova Franciaországba jutott. A katolikus papságnak tehát főfeladata gondoskodni a rend helyreállításáról, mert ne higgye, hogy megtarthatja praerogatíváit, ha a pár excellence protestans függetlenségi párthoz csatlakozik.

Hát ebből a figyelmeztetésből nem kérünk. Mert igaz ugyan, hogy a katolikus papság eddig előljárt a nép szenvedélyeinek felcsigázásában, s így hivatásához mérten most a szenvedélyek lecsillapítása apostoli kötelessége, de mi a papot jobban szeretjük az oltár előtt azon ideális állapotért lelkesedni, a melyért a francia Didon apát is lelkesedett, az egyháznak elválasztásáért a politikai államtól, s azon szép erkölcsi kötelesség teljesítéséért, amelyek előtt a társadalom is kész meghajolni mindaddig, míg a valláserkölcsei e kötelességek teljesítését a társadalom vagy akár az egyén életszükségletének tartja.

Ha a kath. papság a nép szenvedélyeit csillapítani akarja, ez lehet, hogy jól felfogott erkölcsi és társadalmi érdeke, de ha e csillapításban a katolikus praerogatívákért való küzdelmet, s a protestans egyház elleni gyűlöletet akarja kevertetni a külügyminiszter bécsi lapja, ak-

kor rossz szolgálatot tesz a béke-ügyének, rossz szolgálatot tesz az emberiség szempontjából, de a legrosszabb szolgálatot teszi Magyarországnak és végül félre magyarázza nemcsak a kath. pap, hanem egyáltalában minden papnak a hivatását.

Ez a bécsi hang. A másik szózat Budapesten hangzott el. Kristóffy belügyminiszter mondta el. Ez a hang az igazi ember-szereteté, az emberi jogok őszinte elismerésének hangja. A belügyminiszter a szocialisták vezető emberei előtt a következőket jelentette ki:

»De ezen nagy szociális feladatok mellett, amelyekkel, őszintén szólva, egész életemben rokonszenveztem, engem hosszas megfontolás után még az ország mai, rendkívüli súlyos helyzete is az általános és titkos választói jog mellé állit.

Én bennem, t. munkás barátaim, hosszas tépelődés és megfontolás után leszűrődött az a meggyőződés, hogy az országnak ezen rettenetes helyzetén csak intenzív szociális és gazdasági politikával lehet segíteni, mert csak egy ilyen politika képes egyrészt megszüntetni a mélyreható nagy társadalmi elégedetlenséget, másrészt kiküszöbölni közéletünkben a pusztító közjogi harcokat, a melyek együttvéve államszervezetünk normális funkcióját megzavarták.

Ez a regeneráló szociális és gazdasági politika pedig nézetem szerint nem félrendsabályok, hanem csakis az általános titkos választói jogon felépült parlamenti reform útján érvényesülhet, mert csak ily mélyreható gyökeres reform nyithatja meg a parlament kapuit azok részére, akik törvényhozói működésüket nem az áldatlan közjogi harcokban, hanem a nemzeti munka szervezésében fogják keresni.

Elfelejtett-e már a függetlenségi párt radikalizmusa, hogy az általános választói jogot, a községenkénti titkos szavazást politikai szentségei közé számította. Elfelejtik-e azok, akik a lefolyt választási küzdelmekből győztesen kerültek ki, hogy ezt a választói jogot, a titkos községenkénti szavazást zászlóikra irták jelszóként? Hát igazán elfelejtették? Nem hisszük. Ha Magyarország szidott belügy-

minisztere nem feledkezett meg a politikai jogok jogáról, csak nem feledkezhetek meg róla azok, akik most a jogokért élet-halál küzdelemre szólítják a nemzetet.

Az azonban igaz, hogy most egyetlenegy szóval sem beszélnek erről a jogról.

Most ha a bécsi és a budapesti szózatot összehasonlítjuk, az összehasonlítás eredményeképpen joggal állíthatjuk, hogy a szeretet hangja a magyar belügyminiszteré volt, a gyűlöleté pedig az, melyet a bécsi Fremdenblatt intézett a katolikus papsághoz.

Azt kérdezem én minden magyar embertől: melyik hangot hallgatja szívesebben, a szidott belügyminiszterét-e vagy a másikat?

Azt hisszük az elsőt. Épen ezért jobb lenne megfontolni a gyűlködőknek, hogy ennek a sánca százfejük veszedelmet hoz a hazára. Térjünk meg egymás mellett és egymás közt gyűlködés nélkül.

## A szabadkai iparos kongresszus.

A politikai viszonyok sok bajt okoznak még oly fontos közgazdasági jelentőséggel bíró ügyben is, mint a szabadkai országos iparos kongresszus. Még ezt a kenyérkérdést is politikai szempontból itélik meg. Ezért hangoztatják a jobb időkre leendő elhalasztásnak szükségességét.

Itt azt mondják, hogy akkor tartasuk meg, majd ha más kormány lesz; pedig ugy lehet, hogy szeptember 8-áig rendben lesz ez a kérdés. Legalább is úgy kezdenek alakulni a dolgok.

Ott azt mondják, hogy nem kelene most megtartani a kongresszust, mert az alkalmas a kedélyeknek még fokozottabb felizgatására. Pedig hát a higgadt tárgyalás csak az eszméket tisztázhatná. Hogy tehát mi lesz, hogyan lesz, ez a legközelebbi jövő titka.

Egyelőre azonban úgy a központi, mint a helyi bizottság szorgalmasan dolgozik az előkészítés munkálatain. A szabadkai rendező-bizottságok tegnap ülést tartottak, melyen a prog-

rammot véglegesen megállapították. Egyes részletek várnak még csak kiegészítésre. Ha ezek is meglesznek, akkor a kész programot a végrehajtó-bizottság kibocsátja.

Felvették a programba a szabadkai ipartelepek megtekintését. — Ennek megfelelően a végrehajtó-bizottság azzal a

### kérelemmel

járul az ipartelepek tulajdonosaihoz, legyenek szívesek szóval vagy írásban tudatni a végrehajtó-bizottság alelnökével, Reisner Lajos dr.-ral, megengedik-e, vagy óhajtják-e, hogy ipartelepeiket a kongresszus tagjai megtekintsék.

A tegnap elfogadott program szerint az ipartelepek megtekintése a kongresszus első és második napjának délutánjain történik.

## A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 23.

A 67-es új koalíció a legizgatóbb kérdés mostan, mely élénken foglalkoztatja a politikai világot.

Sokat várnak e kérdésben Bánffy Dezső báró deési utazásától. Az új párt vezére ott világhosszú fog vetni a kérdésre. Hétfőn tér onnan vissza s kedden este részt vesz a VII. kerületi újpárt szervezkedő gyűlésén, ahol ugyancsak nagyfontosságú nyilatkozatokat várnak tőle.

Értesülésünk szerint Bánffy Dezső báró csütörtökön Töketeresre utazik, ahol Andrassy Gyula gróf palotájában igen nagyfontosságú megbeszélések lesznek, mert keresni fogják az érintkezési pontot az újpárt programja és a disszidensek álláspontja között.

Ami már most a szabadelvűpárt szerepét illeti, eziránt egyáltalán nincsenek értesülések. Egy bizonyos, hogy a koalíciós lapok tüzi lármaja csak ámitás, mert a szabadelvűpárt még mindig egységes s a széthúzó elemek egyáltalán nem jelentkeznek.

Pedig az a 142 ember egy táborban csakugyan számottevő politikai párt.

(Bud. Tud.) Fejérvary Géza báró miniszterelnök holnap délután 3 heti gyógyhasználat végett Karlsbadba utazik.

Dr. Heiszler J. orvostudor  
**Vizgyógyintézete**

Szabadka, Mária-Terézia park, vasút mellett

**Gyógy módok:** massage, vizcúra, szénasavas fürdők (nauheimi).  
Villanyozás, továbbá orvosi torna

Telefon 211. sz.  
Prospectus

Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hystéria, főfájás, és szedülésnél  
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív- és tüdőbajoknál: szénasavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.





**Vadkerten,**  
állomáshoz 15 percre,  
**74 holdas birtok,**  
benn 3 éves 16 holdas szőlőtelep,  
kedvező árban eladó.  
Cim a kiadóhivatalban.

Dr. Schmiedt G. főorvos és phisicus hives

## fülolaja

meggyógyítja az időleges süketiséget fülfolyást, fülzugást, sőt az idült nagyothallást. Egyedül **Török József** gyógyszerárában Budapest, Király-utca 12. kapható. — Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

**Palicson**  
a Leovics-villában  
egy szoba butorral  
azonnal kiadó.

## Eladó birtok.

Tázlár pusztán a Budapest-Zimonyi vonal Sóstói- és Vadkert-Tázlár állomásaitól 5 kilométernyire fekvő Sváb Imre-féle szarvastói

**120 magyarholdas birtokomat**

eladom, a tóterület 47 hold, melyben 15 hold igen jó nádas van, az egész igen alkalmas haltenyésztésre, a többi szántó és kaszálónak.

Értekezhetni lehet a tulajonos **Égető Imre** Tázlár postafiók Stoltvadkert.

„Bácsmegyei Napló“-ra  
mindennap lehet előfizetni

## KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

**2000 kor. hozománnyal** rendel-  
izr. vallású nő, férjhez menni óhajt biztos  
jövőjü fiatalemberhez, Leveleket «H. H.»  
jelige alatt lapunk kiadóhivatalába kérünk.

**Cimbalmozni** tanít jutányos feltéte-  
lek mellett Balázs Jó-  
zsef cimbalom tanító VI. kör, Kálmán u.  
309. szám.

**1 vagy 2 utcai** butorozott szoba, es-t-  
leg teljes ellátással is,  
kiadó. Cim a kiadóban.

**Kiadó üzlethelyiség.** A főterhez  
közel igen  
forgalmas helyen nagy üzlethelyiség kiadó.  
Cim a kiadóban

**Vesz használt tankönyveket**  
regényeket és zeneműveket az Antikvá-  
rium könyvkereskedés Szabadkán szem-  
ben a gymnasiummal. A világhírű »Prog-  
res« cigarettá hűvelly főraktár Nikotin  
mentes egyiptomi papír 100 hüvely egy do-  
boz csak 9 kr. Levélpapír, írószersz. Irodai  
felszerelések bámulatos olc-ók **Kölesön**  
könyvtár havi díja 30 kr egyedül az An-  
tikvárium könyvkereskedésében. Képes le-  
velező lapok nagy választékban csak 1 kr  
drbja az Antikváriumba.

**Varró leányok** figyelmébe. Tanuló  
leányt keresek hon-  
véd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrás-  
ban jártassággal bír előnyben részesül. Cim  
Fazekas János férjiszabó VI. kör, Tompa-u

**Főterhez** közel egy nagyobb udvari  
helyiség, mely alkalmas  
ipartelepnek kerestetik. Cim a kiadóban.

**Vasalónó,** ki (a Bány-közben) gőz-  
mosódát nyitott, ajánlja in-  
tézését. Mosott ruhát is elvállal s ing va-  
salási díja 12 fillér, 2 gallér 6 fillér. —  
Kelengye-mosást a legjutányosabban esz-  
közöl. Gardó Klára.

Egy **új fényképező gép** teljes  
egészen **új fényképező gép** fel-  
szereléssel jutányosan eladó. Megtekinthető  
Ányos-utca 101. szám alatt délutánonként  
1—3 óráig.

**Fűszerkereskedésnek** vagy koros  
mának  
igen alkalmas ház, mely áll 3 szoba, konyha,  
pince és szűk-éges mellékhelyiségekből, ju-  
tányosan eladó. Bővebbet IV. kör, Párdics-  
utca 348. szám alatt.

**25 darab Bácskai Hitelbank**  
**részjegy**

a múlt évi szelvényekkel együtt  
a kibocsájtási áron, vagyis  
darabonként

**50 koronáért**  
eladó.

Tulajdonos **Perl Oszkár**  
nagykereskedő.

## A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklá-  
mozás minden gyári, kereskedelmi,  
ipari vállalatnak, üzletnek a lelke,  
rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető  
a legsikeresebben, legjobban és leg-  
olcsóbban, megtudható az

## Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos

**LEOPOLD GYULA** szerkesztő

**BUDAPEST,**

**VII., Erzsébet-körut 54.**

ahol kiváló szakértelemmel, odvadó  
lelkismeretességgel, pontossággal és  
olcsón eszközölnék hirdetések és  
reklámokat az összes budapesti, vi-  
dédi és külföldi lapokban és naptár-  
rakban.

Költségvetések  
és tervezetek ingyen!

**WEISZ ALBERT**  
**borbély**  
és  
**fodrász**  
terme Ujvidéken,  
Futtaki-utca 19. szám.

**Tiszta és jó**  
**csomagolópapír**  
lapunk nyomdájában  
különként is kapható.

Első szabadkái

**Bernstein-féle**  
**Kitünő vizesugorka- és**  
**savanyupaprika-Konzerv**

készítése I. kör, Kölcsei-u., a volt  
régii Schönstein-féle ecet-gyár.

Saját ház.

## ECET-eszenc

eladás,  
amelyért kezeskedem, hogy benne az  
ugorka és paprika állandó  
és kiváló kellemes ízű.

Együttal értesitem a n. é. közönséget,  
hogy nálam naponta friss vizes-  
ugorkát lehet kapni.

Szives pártfogást kér  
**Bernstein Emil.**

## Lakatos műhely átvétel!

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy helyben  
Árpád-utca 158. sz. alatt évek óta fennálló jó hírnevű

**néhai Fülöp Sajos-féle**  
**épület és lakatos műhelyt**

átvettük és azt ujonnan átalakítva épület, mű és géplakatos mű-  
helylyé, tovább fogjuk vezetni.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m. épület  
mű és géplakatos és különösen pincegazdászati gépmunkákat stb.

Elvállalunk továbbá épületek és kutak jó karbon tartását  
évi átalányban. — Takarók tűzhelyek készítése.

E téren szerzett sok évi tapasztalatunk előre is biztosítja a  
n. é. közönséget, hogy pontos, gyors és jó munka valamint jutá-  
nyos árak által teljes megelégedés kiérdemeljük.

Tisztelettel

**Bory Béla és Mamuzsich Kálmán**

mű- és géplakatosok  
Árpád-utca 158. sz. Szabadkán.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű  
**Valódi Növény Essencia-Fluid**

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!  
Ovakodjunk tehát hatás nélküli külföldi utánzatok meg-  
rendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi  
gyártmányu **KATONA-féle** igazi Növény Essencia-Fluidot,  
mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név,  
vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapest: Török József gyógyszerár;  
Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Cser-  
novits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér;  
Zakán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József  
gyógyszertára III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!



Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű  
**Valódi Növény Essencia-Fluid**

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!  
Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetlenül megbizható  
nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden  
gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt  
Kitünő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb  
Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a  
test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert  
megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvénynél  
csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!